

VABARIIGI VALITSUSE JA EESTI LINNADE JA VALDADE LIIDU VAHELISE EELARVE LÄBIRÄÄKIMISTE TÖÖKORD

I. ÜLDSÄTTED

1. Eelarve läbirääkimiste teemad on:
  - 1.1. edasiantavate maksude (tulumaks, maamaks, keskkonnatasud) osa suurus ja laekumise põhimõtted;
  - 1.2. tasandusfondi, toetusfondi ning juhtumipõhiselt konkreetse tegevuse või investeeringu toetamiseks eraldatava toetuse suuruse kujunemise põhimõtted ja suurused järgmiseks eelarvestrateegia (edaspidi *RES*) perioodiks ja eelarveaastaks, jaotamise alused, kasutamise tingimused, ning nende kajastamise tingimused eelarvestrateegias ja riigieelarve (edaspidi *RE*) eelnõus;
  - 1.3. kohaliku omavalitsuse üksusele seadusega pandud riiklike ülesannete kulude katmise tingimused ja korraldus;
  - 1.4. finantsdistsipliini tagamise meetmed, nende arväärtused ja kohaliku omavalitsuse üksuste konsolideeritud eelarve puudujäägi või ülejäägi suurus eelarvestrateegia perioodiks;
  - 1.5. valitsussektori struktuurse eelarvepuudujäägi ilmnemisel võimalike proportsionaalsete meetmete rakendamine kohaliku omavalitsuse üksustele, mis parandavad valitsussektori struktuurset eelarvepositsiooni. eelarvepositsiooni parandamise ja finantsvõimekuse suurendamise meetme rakendamine;
  - 1.6. kohalike maksude rakendamine;
  - 1.7. valdkondlike arengukavadega kavandatavad kohalike omavalitsuste ülesanded ja nende rahastamine, kui neis kavandatakse muudatusi;
  - 1.8. muud kohalike omavalitsuste ülesandeid, finantseerimist ja finantsjuhtimist puudutavad küsimused.
2. Läbirääkimiste poolteks on Vabariigi Valitsus (edaspidi *valitsus*), keda esindab Vabariigi Valitsuse seaduse § 21 lõigete 1-2 alusel ja kooskõlas riigieelarve seaduse § 46 lõikega 2 moodustatud valitsuskomisjon ning üleriigiline omavalitsusliit Eesti Linnade ja Valdade Liit (edaspidi *Liit*) (edaspidi koos *pooled*).
3. Pooled juhinduvad oma tegevuses Eesti Vabariigi seadustest, käesolevast töökorrast ja läbirääkimiste käigus saavutatud kokkulepetest.

II. LÄBIRÄÄKIMISTE KORRALDUS

4. Läbirääkimiste korraldamise eest vastutab valdkonna eest vastutav minister (valitsuskomisjoni juht).
5. Läbirääkimistel lepitakse kokku läbirääkimiste tulemuste kajastamises *RES*-is (läbirääkimiste vaheprotokoll) ja vastava aasta *RE* eelnõus (läbirääkimiste lõpp-protokoll), samuti vahe- ja lõpp-protokollide allkirjastamises ning selle ajas.
6. Läbirääkimised toimuvad poolte koosolekutena ja valdkondlikes töörühmades.

III. LÄBIRÄÄKIMISTE AJAKAVA

7. Liit esitab Rahandusministeeriumile esialgsed ettepanekud järgmise aasta riigi eelarvestrateegia ja riigi eelarve eelnõu kohta 15. jaanuariks.
8. Peale esitatud ettepanekute läbivaatamist ja vajadusel ettepanekute arutelu töörühmades esitavad ministeeriumid töörühmades omapoolsed ettepanekud Liidule, mida kavandatakse KOVide ülesannete ja finantseerimise küsimustes eelarvestrateegia perioodil.
9. Valitsuskomisjoni ja Liidu koosolek vaheprotokolli läbirääkimisteks toimub aprillis valitsuses RESi heakskiitmise eelselt.
10. Ministeeriumid informeerivad 10. septembriks Liitu ja Rahandusministeeriumi riigieelarve eelnõus kavandatavate KOVidele kavandatavate toetuste suuruste kohta.
11. Valitsuskomisjoni ja Liidu koosolek lõpp-protokolli läbirääkimisteks järgneva aasta riigieelarve osas toimub septembris riigieelarve valitsuses kinnitamise eelselt.
12. Ministeeriumid korraldavad Valitsuskomisjoni ja Liidu vaheprotokolli ja lõpp-protokolli läbirääkimiste koosoleku eelselt arutelud töörühmades.
13. Valitsuskomisjoni juht edastab läbirääkimiste vahe- ja lõpp-protokollid ning nende lisad Rahandusministeeriumi rahandusministri valitsemisalale iga-aastase riigi eelarvestrateegia või riigieelarve seaduse eelnõu seletuskirjale lisamiseks.
14. Rahandusministeerium tagab läbirääkimiste tehnilise teenindamise: läbirääkimiste koosolekute salvestamise ja protokollimise ning protokollide edastamise läbirääkimiste pooltele. Vaidlused protokollis osas lahendatakse vastavalt salvestusele.

IV. LÄBIRÄÄKIMISTE KOOSOLEKU TÖÖKORRALDUS

15. Läbirääkimiste koosolekut juhatab valitsuskomisjoni juht või tema poolt volitatud isik.
16. Koosolekud protokollitakse, koosoleku protokollis kajastatakse poolte seisukohad, saavutatud kokkulepped ja erimeelsused. Protokolli eelnõu esitatakse pooltele märkuste esitamiseks hiljemalt viie tööpäeva jooksul pärast läbirääkimiste poolte kohtumist. Pärast Valitsuskomisjoni ja Liidu liikmetega kooskõlastamist allkirjastab valitsuskomisjoni juht läbirääkimiste koosoleku protokollid.
17. Läbirääkimiste koosolekute päevakorda lülitatakse eelnevalt kokku lepitud küsimused, mille kohta on esitatud vastavad materjalid kolm tööpäeva enne koosolekut. Koosoleku päeval võib poolte nõusolekul erandjuhul lülitada päevakorda täiendavaid küsimusi.
18. Läbirääkimiste koosolekul arutatakse eelnevalt töörühmades läbi töötatud seisukohti, ettepanekuid, kokkuleppeid ja erimeelsusi ning muid materjale, mis edastatakse hiljemalt kolm tööpäeva enne koosoleku toimumist läbirääkimiste pooltele. Juhul, kui läbirääkimiste koosoleku materjalid ei ole esitatud pooltele 24 tundi enne koosoleku toimumist, lükkab valitsuskomisjoni juht koosoleku toimumise aja edasi. Läbirääkimiste koosolek võib muuta töörühmades saavutatud kokkuleppeid või muuta kokkulepete ja lahkarmuste sõnastust.
19. Rahandusministeerium koondab valdkondade töögruppide töö tulemused läbirääkimiste protokollis, tehes vajadusel redaktsioonilisi muudatusi. Muudatused kokkulepete sõnastuse osas kooskõlastatakse poolte vahel üldjuhul enne läbirääkimiste koosoleku toimumist.
20. Rahandusministeeriumil on dokumendi ühtsuse ja selguse tagamiseks õigus teha sõnastuslikke muudatusi läbirääkimiste koosolekule esitatud materjalidesse (sh poolte

- kokkulepete sõnastustesse, va teise osapoole ettepanekute, põhjenduste, arvamuste ja märkuste sõnastusse), informeerides sellest töörühmade esimehi ja teha keelelisi parandusi.
21. Läbirääkimiste koosolekule esitatud materjalid lisatakse koosoleku protokollile. Koosoleku protokollid säilitatakse elektrooniliselt Rahandusministeeriumi regionaalhalduspoliitika osakonnas ja Liidu büroos.
  22. Läbirääkimiste koosolekute protokollid koos lisatud materjalidega avalikustatakse kohalike omavalitsuste portaalis <http://portaal.ell.ee/2417>

V. LÄBIRÄÄKIMISTE SISU JA TULEMUSTE KAJASTAMINE

23. Pooled esitavad läbirääkimisteks ettepanekud, taotlused ja seisukohad töörühmades käsitletavate valdkondade kaupa, mis jagunevad olulise mõjuga ettepanekuteks ja muudeks ettepanekuteks.
24. Olulise mõjuga on ettepanekud ja taotlused poliitika muudatusteks, omavalitsuste ülesannete, tulude ja rahastamise muudatusteks või ettepanekud, mis tulenevad majanduses toimuvatest muutustest;
25. Muud ettepanekud ja taotlused on:
  - 25.1. tulevikus plaanitavad tegevused, mille kontseptuaalsed alused pole valminud;
  - 25.2. kavandatavad tegevused, mille rahastamise põhimõtetes ja mahus pole veel kokku lepitud;
  - 25.3. muud rahastamist mitte puudutavad ettepanekud;
  - 25.4. koostöö jätkamise planeerimine ja selle teemalised kavatsused.
26. Pooled lisavad olulise mõjuga ettepanekutele põhjendused, maksumuse ja maksumuse arvutamise alused. Juhul kui maksumust ei ole võimalik arvutada tuleb seda selgitada. Muudele ettepanekutele ja taotlustele esitatakse ainult selle vajalikkuse põhjendused.
27. Läbirääkimiste tulemused fikseeritakse läbirääkimiste vaheprotokollis ja lõpp-protokollis.
28. Läbirääkimiste vaheprotokollis ja lõpp-protokollis kajastatakse poolte punktide 23-26 kohaselt esitatud ettepanekud, mille osas on läbirääkimiste koosolekul heakskiidetud kokkulepped või kokkuleppe mittesaavutamise korral lahkarmused koos teise poole seisukohtade ja põhjendustega.
29. Muud ettepanekud ja läbirääkimiste seis nende osas kajastatakse läbirääkimiste protokollis lisas.

VI. TÖÖRÜHMADE TÖÖKORRALDUS

30. Läbirääkimiste seisukohtade ettevalmistamiseks moodustatakse asjaomaste ministriumite ja Liidu poolt nimetatud esindajatest valdkondlikud töörühmad:
  - 30.1. rahanduse- ja maksupoliitika töörühm;
  - 30.2. hariduse ja noorsootöö valdkonna töörühm;
  - 30.3. töö-, sotsiaal- ja tervise töörühm;
  - 30.4. transpordi ja teede töörühm;
  - 30.5. IKT töörühm
  - 30.6. kultuuri- ja spordivaldkonna töörühm;
  - 30.7. keskkonna ja maaküsimuste töörühm.
31. Poolte ettepanekul ja vastastikusel kokkuleppel võib moodustada täiendavaid valdkondlike

töörühmi.

32. Poolte kokkuleppel võib spetsiifiliste küsimuste aruteluks ja ettepanekute väljatöötamiseks moodustada ajutisi ja alatöörühmi, kuhu võidakse kaasata valdkonna spetsialiste.
33. Töörühma töö korralduse eest vastutab vastava valdkonna valitsuskomisjoni liige. Rahandusministeeriumi esindajad kuuluvad kõikidesse töörühmadesse.
34. Vastava valdkonna minister nimetab töörühma osapoolte kokkuleppel töörühma esimehe ja Liidu esindajast kaasesimehe.
35. Töörühma koosolekuid juhivad töörühma esimees või kaasesimees. Töörühmade koosolekud protokollitakse, märkides ära arutatud küsimused, saavutatud kokkulepped ja eriarvamused.
36. Töörühm võib korraldada ka elektroonilisi koosolekuid.
37. Vastavalt probleemide iseloomule kaasatakse töörühma koosolekutele vajadusel valitsemisala korraldamise eest vastutav minister.
38. Töörühma koosoleku kokkukutsumise ja tehnilise teenindamise tagab asjaomane ministeerium. Töörühma kaasesimehe taotlusel on töörühma esimees kohustatud töörühma koosoleku kokku kutsuma hiljemalt kümne tööpäeva jooksul. Materjalid, mis tulevad koosolekul arutamisele, edastatakse töörühma liikmetele hiljemalt kolm tööpäeva enne koosoleku toimumist. Juhul, kui töörühma koosoleku materjalid ei ole töörühma liikmetele esitatud 24 tundi enne koosoleku toimumist, võib osapoolte ettepanekul töörühma juht koosoleku toimumise aja edasi lükata. Eelarvelist mõju omavatele või vahendite ümberjaotamist põhjustavatele ettepanekutele, tuleb lisada nende mõju selgitus.
39. Töörühma kaasesimehel on õigus kutsuda kokku töörühm, kui tema taotlusel ei ole töörühma esimees kümne tööpäeva jooksul taotluse esitamisest kutsunud kokku töörühma koosolekut. Töörühm arutab talle punktis 38 nimetatud korras esitatud materjale.
40. Töörühmad töötavad läbi oma valdkonnas läbirääkimistele esitatud ettepanekud ja esitavad töörühma liikmetele ja Rahandusministeeriumile töörühmas ettevalmistatud kokkulepete ja eriarvamuste sõnastused vähemalt kolm tööpäeva enne läbirääkimiste koosolekut. Juhul kui töörühma materjalid ei ole esitatud vähemalt 48 tundi enne läbirääkimiste koosoleku toimumist, ei võta läbirääkimiste koosolek selle töörühma materjalide põhjal vastu otsuseid.
41. Kui töörühmas ei saavutata üksmeelt kokkuleppe või eriarvamuse sõnastuse osas võib töörühma juht, informeerides Rahandusministeeriumi suunata küsimuse arutlusele läbirääkimiste koosolekule.
42. Rahanduse- ja maksupoliitika töörühmas räägitakse vajadusel läbi ka teistes valdkondlikes töörühmades tekkinud fiskaalse mõjuga eriarvamused enne läbirääkimiste koosoleku arutlusele suunamist. Rahanduse- ja maksupoliitika töörühm võib kujundada omapoolse seisukoha ja annab arvamuse teiste töörühmade eriarvamuste kohta, mis suunatakse läbirääkimiste koosoleku arutelule.
43. Töörühma koosoleku protokoll koostatakse kolme tööpäeva jooksul pärast töörühma koosoleku toimumist ja saadetakse elektrooniliselt töörühma liikmetele paranduste tegemiseks. Koosoleku juhataja kirjutab protokollile alla üldjuhul viie tööpäeva jooksul pärast koosoleku protokollide edastamist koosolekul osalejatele. Vaidlused protokollis osas lahendatakse vastavalt lindistusele. Töörühma koosoleku protokoll edastatakse elektrooniliselt töörühma liikmetele, Rahandusministeeriumile ja Liidu büroole.
44. Töörühmade koosolekute protokollid koos lisatud materjalidega avalikustatakse kohalike omavalitsuste portaalis <http://portaal.ell.ee/2417>.